

CUVÂNT ÎNAINTE

„Fără să cunoști trecutul nu poți zidi viitorul”

Cunoașterea istoriei Neamului este primordială pentru oricine. Pentru noi, această așchie de popor român cu o istorie multimilenară, este importantă în mod deosebit. Conform unor savanți străini bazinul Dunării și al Marii Negre ar putea fi leagănul civilizațiilor europene. Este deja cunoscut că vechile civilizații „Cucuteni, Hamangia, Vinca, Gumelnița, Petrești, Sălcuța ș.a.” au dat naștere cel puțin poporului pelasg „sau al hiperboreienilor”, din care, ulterior, a luat naștere marele popor trac, iar mai târziu conform lui Herodot s-a desprins „cea mai vitează ramură a tracilor – dacii” – strămoșii direcți ai poporului român.

Printre culturile nominalizate un loc deosebit î-l ocupă civilizația Cucuteni, care s-a răspândit pe o suprafață de peste 350000 km² de la Ariușd (în apus) până la Tripolie (Kiev). O analiză sumară arată că actualul teritoriu al Republicii Moldova se află chiar în mijlocul geografic al acestei civilizații. Este cunoscut însă faptul că în orice proces (fizică, chimie, metalurgie ș.a.) totul ia naștere de la un centru de cristalizare, răspândindu-se apoi în cele patru direcții. Deci, se poate concluziona cu un anumit grad de aproximație că actualul teritoriu al Republicii

Moldova ar fi fost centrul acestei minunate civilizații. Scundele investigații efectuate au descoperit la nordul Republicii în apropierea s. Petreni și Hăsnășeni (despre situl Petreni a scris și cunoscutul istoric N. Iorga în fundamentala sa lucrare „Istoria românilor”) planul unei așezări preistorice circulare, în care locuiau până la 4000 de oameni. Au mai fost descoperite și alte situri cucuteniene, cum ar fi cel din s. Costești. Se iscă însă o întrebare firească: de ce merg atât de greu aceste cercetări? De ce suntem atât de risipitori cu istoria multimilenară făcută de stră-strămoșii noștri? Alte popoare își inventează istoria, o fură pe a altora. Noi, care o avem atât de adâncă, o neglijăm, o risipim. Ei bine, în perioada sovietică este clar de ce nu se făceau investigațiile necesare – pentru a nu scoate în prim plan vechimea rădăcinilor noastre, deoarece propaganda oficială promova rădăcinile noastre slave (prima informație despre slavi apărând doar în sec. 6, d.Hr.). Se mai vorbea puțin doar despre cultura Tripolie (în același scop!), care este extrema de est a culturii Cucuteni-Tripolie. Cu regret, pusă în valoare de neamțul Hubert Schmidt, care a publicat în a. 1924 la Berlin o monografie despre cultura Cucuteni, această cultură rămâne încă „*terra incognita*”.

Este binecunoscut faptul (în istorie au fost nenumărate cazuri) că din momentul când un popor își pierde limba, cultura, datinile, tradițiile, el dispare. Nu dispare fizic ci se topește într-o masă amorfă, într-un conglomerat (este cazul conglomeratului rus care a înghițit peste 100 de popoare mici!). „*Suntem un popor nu poporație...*” spunea de fiecare dată regretatul „*maestru al dialogului socratic între știință și spiritualitate*”, cvasi-ascetul Liviu Alexandru Sofonea (rudă cu Ion Rațiu pe linie maternă), participant activ la lucrările ultimelor nouă ediții ale Simpozionului în pofida vârstei înaintate și care, în acest an a plecat în lumea celor drepti la vârsta de 87 de ani. În a. 1974 susține teza de doctorat în fizică teoretică la Cluj, iar în 1986 susține la București teza în domeniul Istoriei Tehnicii: „*Evoluția ideii de infinit în istoria fizicii*”.

Cu regret această impresionantă cultură este tot mai mult bagatelizată, chiciurizată, transformată într-un bussines de unii profitori. Este părerea specialiștilor în domeniu. Iar această impresionantă civilizație merită toată atenția specialiștilor în domeniu și autorităților. Specialiștii străini aduc tot mai multe argumente că civilizația Cucuteni ar putea fi prima civilizație europeană, cea care a dat naștere civilizațiilor europene. Există o similitudine între civilizația Cucuteni de la gurile Dunării și civilizațiile egipteană de la gurile Nilului, mesopotamiană dintre râurile Tigru și Eufrat, civilizația indiană de la gurile Indului, civilizația chineză de la gurile r. Huanghe.

Ediția a 15^a (23-24 octombrie 2020)

Ediția a 15^a a Simpozionului Internațional „Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte” a fost cu ghinion. Planificată pentru perioada 26-28 iunie 2020 cu un program cultural interesant, care urma să cuprindă realizarea celei de a 4-a ediții a Festivalului Portului, Cântecului și Dansului Popular „Hora care ne unește” în Cetatea Soroca pe data de 28 iunie 2020, din cauza situației pandemice COVID-19 urma să fie amânată pentru anul viitor. Ulterior, grație propunerii academicianului Nicolae Dabija, pentru a nu întrerupe șirul edițiilor, a fost luată decizia de a realiza online această ediție în perioada 23-24 octombrie 2020. Astfel în perioada 23-24.10.2020 a fost întoarsă a 15^a filă la a 15^a ediție a simpozionului internațional „Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte”. Din păcate nimic nu poate înlocui frumoasele întâlniri directe de la edițiile anterioare cu impresionantele Festivaluri de Port, Dans și Cântec Popular, cu mult așteptate întâlniri de suflet între participanții de pe ambele maluri ale Prutului, și nu numai, cu Sanctuarul Vinului de la Hanul „Meșterul Manole”, cu *Obârșia Mioriței* de la Bacău-Cășin-Soveja, cu spectacolul „Ștefan cel Mare” de la cetatea Soroca, cu frumoasele serate cu participarea nelipsitului bard de la Văleni – Marcel Zgherea pe malul Nistrului la Vadul lui Vodă, pe malul lacului de la Costești, în codrii din centrul Basarabiei. Nimic nu se poate compara cu toate acestea, care au dăinuit în cele 14 ediții anterioare. Acest dor nestăvilit se simte în minunatele versuri ale inginerului-poet sau poetului-inginer (greu de spus ce predomină!) Vasile Puiu:

Dor

*Mi-e dor de Basarabia,
mi-e tare dor
frații să mi-i văd
pe la casele lor,
să trec de o apă
ca peste o zare
din care să venim mereu fiecare,*

*să-l văd pe Valeriu
ascuns de-un curcubeu
în cripta unui deal cu mireasmă de zeu,
pe celălalt Valeriu*

*lângă un tei scriind
de toate florile ce le-a pierdut în vânt,*

*de Nicolae, mare,
ca un cioplitor,
din piatră dăltuind
cuvinte pe ogor
și Sergiu plin de cumpăt
din văzduh,
ascuns în profunzimea unui duh,*

*ori Zinaida, Victoriei, Maximii,
stratanii și cobzarilor și botinii,
acoperind cu sufletele lor
cel mai frumos pământ,
să-mi fie dor,
de fericirea vorbei
la mulți ani,
pe-un câmp imens ascuns
printre bostani*

*lâng-o fântână cu adâncu-n sus
să pot fi noapte, ziuă ori apus,
cu vise tremurânde și respirând poeni
cu Prutul răpus
de podul Cucuteni
și de încoace-n colo să merg*

*dar să și vin
la Miorița noastră
de lângă Cașin,
să vin cu Zgherea,
cât va fi să fie,
să trec din moarte-n viață
la Hanul lui Manole și Ilie...*

**Vasile George Puiu
4 august 2020, spre dimineață**